

Advokatnævnets årsberetning 1999

Nævnets medlemmer og sekretariatets ansatte Nævnet - formandskab

Højesteretsdommer Torben Melchior (formand)
Landsdommer Bent Thrane, Vestre Landsret (næstformand)
Dommer Lars Ryhave, Nyborg (næstformand)

- offentlighedsrepræsentanter

Amtsrådsmedlem Jens Brunsgaard, København
Direktør Ivan Hermansen, København (indtil 1/7-1999)
Statsaut. Revisor Eva Fisker, København
Direktør Bent Nyløkke Jørgensen, København (indtil 1/7-1999)
Formand for Funktionærernes og Tjenestemændenes
Arbejdsledshedskasse, Eva Munck, København
Formand for Forbrugerrådet, Kirsten Nielsen, København
Adm.dir. Niels Hofman Laursen, Hvidovre, (fra 1/7-1999)
Sekr. Finn Sørensen, København, (fra 1/7-1999)

- advokatmedlemmer

Finn Christiansen, Holbæk,
Anne Birgitte Gammeljord, København,
Torsten Hoffmeyer, København, (indtil 12/6-1999)
Hans Holch, Thisted
Hans Kjærgaard, Århus
Palle Petersen, Svendborg
Palle Rohrsted, Ribe
Ole Viltoft, Glostrup
H. C. Vinten, København
Niels Kahlke, København (fra 12/6-1999)

Sekretariatet - jurister

Lars Økjær Jørgensen, sekretariatschef
Pia Birkegård
Birgitte Gram Blenstrup
Betina Johansen

- sekretærer

Patricia De Moor
Betina Høireby
Jytte Møllergård
Dorrit Reichel

- student

Merete Mølborg

1. Forord

Af højesteretsdommer Torben Melchior, formand for Advokatnævnet.

I medfør af retsplejelovens § 145 a afgiver Advokatnævnet hermed den årlige beretning om sin virksomhed.

I modsætning til tidligere år har Advokatnævnet i år valgt at omtale en række sager, som vi tror har mere almindelig interesse. Endvidere har vi i beretningen omtalt en række initiativer, som Advokatnævnets sekretariat har taget for at udbrede kendskabet til nævnets praksis og arbejdsform.

2. Indledning

efter 1982

I 1982 vedtog Folketinget lov nr. 227 af 9. juni 1982 og ændrede derved retsplejelovens regler om advokater, herunder reglerne om behandling af klager over advokater. En væsentlig ændring i forhold til tidligere var, at der nu ved afgørelse af klagesager skulle deltage dommere og offentlighedsrepræsentanter. Dommerne udpeges af Højesterets præsident, mens offentlighedsrepræsentanterne udpeges af justitsministeren efter indstilling fra interesseorganisationer inden for arbejdsmarkedet og erhvervslivet, herunder Forbrugerrådet.

adresse

Advokatnævnets sekretariat har adresse i Advokaternes hus, Kronprinsessegade 28, 1306 København K, hvor også nævnets møder afholdes.

obligatorisk medlemskab

Advokatnævnet kan behandle klager over medlemmer af Det danske Advokatsamfund. Alle advokater i Danmark skal være medlemmer af Advokatsamfundet.

3. Om Advokatnævnet

disciplinærnævn

Advokatnævnet er et lovbestemt og uafhængigt disciplinærnævn, oprettet af Advokatsamfundet efter reglerne i retsplejelovens § 144, stk. 1. Advokatnævnet er som en del af den offentlige forvaltning omfattet af offentlighedsloven og forvaltningsloven. Nævnets medlemmer er undergivet lovgivningens regler om tavshedspligt.

formål

Advokatnævnet har til formål at behandle klager over advokaters salær og deres adfærd. I salærsager vurderes i henhold til retsplejelovens § 126, stk. 2, hvorvidt salæret er rimeligt. Advokatnævnet kan godkende eller nedsætte salæret. I adfærdssager (også kaldet disciplinærsager) vurderer nævnet, om advokaten har handlet i strid med god advokatskik. Reglen herom findes i retsplejelovens § 126.

"god advokatskik"

"God advokatskik" fastlægges af Advokatnævnet gennem afgørelser i de enkelte sager. De af Advokatrådet vedtagne advokatetiske regler for advokater er ikke bindende for Advokatnævnet. Begrebet rummer nogle faste normer som hæderlighed, omhu, nøjagtighed og pålidelighed.

lov og bekendtgørelser

I retsplejelovens kap. 15a (§§ 146 til 147a) findes reglerne om behandling af salærklager. Til lovreglerne hører Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 284 af 22. juni 1983 om advokatkredsens bestyrelses behandling af klager over advokaters vederlag og om bistand til Advokatnævnet.

Reglerne om behandling af disciplinærklager findes i retsplejelovens §§ 147b til 147f og i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 283 af 22. juni 1983 om Advokatnævnets virksomhed.

4. Nævnets arbejdsform

plenum- og afdelingsbehandling

Nævnets 18 medlemmer arbejder både i plenum og i afdelinger. Principielle sager, sager med påstand om frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed og sager, som vedrører ophævelse af en frakendelse, skal så vidt muligt behandles i plenum. Langt de fleste sager falder uden for denne kategori og behandles i afdelinger.

De ordinære nævnsmøder indledes som oftest med, at alle de tilstedeværende medlemmer mødes i plenum. Når sagerne på plenumdagsordenen er behandlet, fordeler medlemmerne sig i de tre afdelinger for at behandle de øvrige sager.

beslutningsdygtighed

For at nævnet er beslutningsdygtigt, skal der i plenumsager deltage mindst 10 medlemmer, hvoraf de 4 skal være offentligheds- repræsentanter, og i afdelingssager mindst 4 medlemmer. De deltagende medlemmer skal være fordelt ligeligt mellem på den ene side advokater og på den anden side dommere og offentligheds- repræsentanter. I tilfælde af stemmelighed er formandens, d.v.s. dommerens, stemme afgørende.

cirkulation

Forud for møderne rundsendes sagsakterne mellem nævnsmedlemmerne, således at alle har lejlighed til at gennemlæse sagen inden mødet. Der er af sekretariatet på forhånd udpeget et advokatmedlem til at forelægge sagen for resten af nævnet.

offentlighed

Nævnets møder er ikke offentlige, og sagerne behandles på grundlag af parternes skriftlige indlæg og fremsendte bilag. Sagens parter har imidlertid ret til at give møde for nævnet og udtale sig, når deres sag behandles. Parterne forlader mødet, inden afgørelsen træffes. I langt den overvejende del af sagerne ønsker parterne ikke at møde personligt for nævnet.

vidner

Formanden for nævnet kan tillade, at andre end sagens parter indkaldes for at afgive forklaring. Desuden kan formanden bestemme, at parter eller vidner skal afhøres i byretten. Disse muligheder har kun været anvendt rent undtagelsesvist.

advokatrepræsentation

Sagens parter kan møde med advokat. Hvis indklagede i sager, hvor der er nedlagt påstand om frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, ikke selv har valgt en forsvarer, skal nævnet udpege en.

I andre disciplinærsager har nævnet mulighed for at udpege en forsvarer for indklagede. Nævnet kan i alle disciplinærsager udpege en advokat for klageren. Disse muligheder benyttes yderst sjældent, og de er ikke benyttet i beretningsåret.

Advokatrådet kan, når det rejser disciplinærsager for nævnet, udpege en advokat til at virke som anklager. Dette sker i praksis altid i frakendelsessager og i andre større eller principielle sager.

5. Nævnets virksomhed

sagstyper

Som nævnt under punkt 3 behandler Advokatnævnet to former for klager: Disciplinærklager og salærklager. En disciplinærklage er en klage over en advokats adfærd i forbindelse med

dennes varetagelse af en sag. En salærklage er en klage over advokatens salær for den bistand, han har ydet. Advokatnævnet behandler alene salærklager, i det omfang parterne indbringer kredsbestyrelsens salærkendelse for nævnet.

hvem kan klage?

Både klienter, advokater og andre, der har retlig interesse heri, kan indbringe en sag for Advokatnævnet. Advokatrådet kan ligeledes rejse sag for nævnet. Det er gratis at klage.

klagefrister

Disciplinærklager skal indbringes inden 6 måneder, efter man er blevet bekendt med det forhold, hvorover man ønsker at klage (ved lov nr. 231 af 4. april 2000 om ændring af retsplejeloven blev fristen - efter forslag fra Advokatnævnet - forlænget fra 3 til 6 måneder). Der er ingen frist for indgivelse af salærklager. Fristen for indbringelse af kredsbestyrelsernes salærkendelser for nævnet er 4 uger for begge parter.

afvisning

Når en klage modtages, oprettes sagen i sekretariatet, og skriftvekslingen indledes. Allerede fra dette tidspunkt vil sagsbehandleren i sekretariatet være opmærksom på, om klagen bør afvises eller viderebehandles.

En klage kan afvises, uden at den forelægges for nævnet, når en af følgende betingelser er opfyldt:

- klagen er indgivet for sent
- klagen er åbenbart grundløs
- klagen kan efter sin beskaffenhed ikke behandles af nævnet
- klageren har ikke den fornødne retlige interesse

Sekretariatet træffer i første omgang beslutning om afvisning af disciplinærklager, som er indgivet efter 6-måneders fristens udløb, og om afvisning af salærklager, når kredsbestyrelsens kendelse er indbragt efter 4-ugers fristen. Denne beslutning kan indbringes for nævnets formand, som kan fastholde beslutningen eller dispensere fra fristen.

Når sekretariatet finder, at en klage er åbenbart grundløs, sendes klagen med sekretariatets indstilling til kredsbestyrelsens formand til udtalelse og derefter videre til den pågældende nævnsafdelings formand til beslutning.

Klager, som efter sekretariatets vurdering efter deres beskaffenhed ikke kan behandles af nævnet, sendes ligeledes med sekretariatets indstilling til kredsbestyrelsens formand til udtalelse, før nævnsafdelingens formand træffer sin beslutning. Det kan eksempelvis være klager, som henhører under skifteretten, hvis der er klaget over en advokat i dennes egenskab af bobestyrer.

Beslutninger om afvisning, som er truffet af et medlem af nævnets formandskab, er endelige.

Når en sag kan behandles, gennemføres skriftvekslingen i sagen. D.v.s. at parterne får lejlighed til at afgive yderligere indlæg i sagen, herunder at kommentere modpartens indlæg. Sekretariatet sender herefter sagen til kredsbestyrelsen, der afgiver indstilling. Sagen er nu klar til behandling i nævnet.

nævnets afgørelser

Såfremt nævnet finder, at en indklaget advokat har tilsidesat god advokatskik, vil nævnet som altovervejende hovedregel fastsætte en sanktion. Nævnet kan give advarsel, irettesættelse, bøde, herunder tvangsbøde. Herudover kan Advokatnævnet fratage en advokat retten til at

drive advokatvirksomhed.

frakendelse

Nævnet frakender i praksis ikke retten til at drive advokatvirksomhed, uden at Advokatrådet har nedlagt påstand herom. Når rådet nedlægger frakendelsespåstand, sker det ofte i sager, som rådet selv har rejst for nævnet.

Advokatrådet kan også indtræde i verserende disciplinærsager, hvis rådet mener, at betingelserne for frakendelse er tilstede.

Nævnets kendelser om frakendelse skal offentliggøres med navns nævnelse.

Nævnet kan stadfæste kredsbestyrelsernes salærkendelser eller fastsætte et salær, der afviger fra det, der fremgår af kredsbestyrelsernes kendelser.

domstolsprøvelse

Den indklagede advokat, hvis adfærd er blevet sanktioneret af nævnet, kan få nævnets kendelse prøvet ved domstolene. Sagen anlægges ved landsretten mod Advokatnævnet. Nævnets kendelse i salærsager kan ikke indbringes for domstolene, men hver af parterne kan for domstolene anlægge sag mod hinanden vedrørende salæret.

Der blev i beretningsåret afsagt 18 endelige domme i sager, hvor nævnets kendelser i adfærdssager var til prøvelse, heraf 4 af Højesteret, 9 af Østre Landsret og 5 af Vestre Landsret. I 7 af disse sager ophævede retten nævnets kendelse. De øvrige 11 domme stadfæstede nævnets kendelser, bortset fra 2, hvor retten nedsatte den af nævnet pålagte sanktion.

Den forholdsvis høje omgørelsesprocent skyldes i vidt omfang, at der for retten fremkom nye oplysninger og vidneforklaringer, som ikke forelå ved nævnets behandling af sagerne. Nævnet er ikke indrettet til at foranstalte bevisførelse af samme omfang som domstolene, og der er derfor ofte forskel på det grundlag, som nævnet bedømmer en sag på, og det grundlag, som retten i samme sag træffer sin afgørelse ud fra.

6. Andre opgaver

plenumsager

Nævnet behandler i plenum ofte principielle spørgsmål i relation til klagesagsbehandlingen. Det kan eksempelvis være spørgsmål om sanktionsvalget i en bestemt type sager eller spørgsmål i relation til proceduren ved sagsbehandlingen. Jævnlige henviser en nævnsafdeling en konkret sag, som indeholder principielle spørgsmål, til behandling i plenum.

Sager, der sendes til nævnet i høring fra et ministerium eller fra Advokatrådet, behandles også i plenum.

Med mellemrum afholder nævnet møder med kredsbestyrelses- formændene og kredsbestyrelsernes offentlighedsrepræsentanter for at udveksle erfaringer og meddelelser. Således holdt Advokatnævnet den 23. november 1999 møde med kredsenes formænd og kredsbestyrelsernes offentlighedsrepræsentanter. På mødet blev bl.a. drøftet sagsbehandlingen i kredsbestyrelserne, mulighederne for at nedsætte sagsbehandlingstiden og formulering af kendelser.

7. Sekretariatet

ansatte

I sekretariatet arbejder 5 jurister, 4 sekretærer og 1 stud. jur.

forberedelse af klagesager

Sekretariatet forestår forberedelsen af klagesager, herunder indhentelse af parternes indlæg og de til sagens behandling nødvendige oplysninger og dokumenter. Endvidere står sekretariatet for den praktiske planlægning og gennemførelse af nævnets møder, for referat af møderne, udarbejdelse af kendelserne og fremsendelse heraf til parterne.

telefoniske henvendelser

Sekretariatet bruger endvidere meget tid på besvarelse af telefoniske henvendelser fra såvel advokater som private. Henvendelserne vedrører råd og vejledning om indgivelse af klager, orientering om rimelige salærer og god advokatskik og rådgivning om advokatvagterne. Herudover ringer parterne i klagesagerne ofte med spørgsmål til en konkret klagesag. Sekretariatet har fast telefontid hverdage kl. 9.30 - 12.30.

ADVOKATEN

Sekretariatet udarbejder resumé af udvalgte kendelser fra Advokatnævnet, som offentliggøres i ADVOKATEN i anonymiseret form. Typisk er afgørelserne af almindelig interesse og/eller med principielt indhold. Sekretariatet begyndte i 1998 at bringe artikler i ADVOKATEN med orientering om klagesagsbehandlingen og konkrete sagsområder. I beretningsåret 1999 har sekretariatet skrevet 6 artikler:

- nr. 3

Berigtigende advokats adgang til tilbageholdelse i ejendomshandler

Artiklen omhandler adgangen for den advokat, der berigtiger en ejendomshandel, til at tilbageholde deponerede midler og dokumenter. I artiklen berøres spørgsmålet om den berigtigende advokats adgang til at tilbageholde købesummen, sælgerpantebrev og provenu heraf, samt den berigtigende advokats adgang til at foretage modregning ved refusionsopgørelsen. Artiklen illustrerer ved eksempler fra nævnspraksis, i hvilke tilfælde der er en sådan adgang for den berigtigende advokat, og i hvilke tilfælde sådanne skridt vil være i strid med god advokatskik.

- nr. 4

Modregning - salærkrav

Artiklen behandler emnet: Modregning af salærkrav i klientmidler. Der redegøres for nævnspraksis, der er i overensstemmelse med de obligationsretlige principper om, at der ikke kan ske modregning, hvor et beløb er indbetalt ved en fejltagelse, i de såkaldte øremærkede beløb, eller hvor betaling er sket til dækning af skyldnerens kreditorer i almindelighed. I artiklen beskrives, i hvilke tilfælde advokater har fået pålagt sanktioner for tilsidesættelse af god advokatskik ved at modregne salærkrav i de ovennævnte beløb.

- nr. 9

Nævnspraksis vedrørende retshjælpsforsikring og fri proces

Artiklen omhandler nævnspraksis vedrørende retshjælpsforsikring og fri proces. Med udgangspunkt heri gives en række anbefalinger til advokater vedrørende afklaring af og orientering til klienterne om de eksisterende muligheder for fri proces, retshjælpsforsikring og offentlig retshjælp ved advokat.

- nr. 10

Konkursbegæring og god advokatskik

Artiklen behandler advokaters misbrug af konkursbegæring. I artiklen gøres rede for, hvor Advokatnævnet og domstolene trækker grænserne for god advokatskik i relation til advokaters indgivelse af konkursbegæring og trusler herom. Artiklens struktur er bygget over konkursbetingelserne, og advokaternes pligter er anført i forbindelse med de enkelte betingelser. Det konkluderes i artiklen, at advokater har pligt til nøje at sikre sig, at

konkursbetingelserne er opfyldt, før de indgiver konkursbegæring eller truer hermed.

- nr. 11

Advokaters sprogbrug - er der grænser?

Emnet for artiklen er grænserne for advokaters sprogbrug set i relation til god advokatskik. Selv om ytringsfrihedens grænser fastlægges af domstolene, er man, når man udtaler sig som advokat, tillige underlagt nævnets vurdering af god advokatskik. Nævnet sonderer ved sin vurdering mellem ytringer fremsat overfor tredjemand, advokater imellem, eller til eller om en klient. Nævnet lægger vægt på de faktiske omstændigheder, hvorunder ytringen er fremsat, samt selve ytringens indhold.

- nr. 12

Udsigtsløse sager

Artiklen omhandler advokaters forpligtelse til altid selvstændigt at foretage en vurdering af en sags holdbarhed. Særligt hvis advokaten finder, at sagen er udsigtsløs, skal han orientere klienten herom med henblik på sammen med klienten at træffe beslutning om, hvorvidt sagen skal videreføres. Det anbefales advokater at sikre sig dokumentation for, at sådan orientering er foretaget.

kredsbestyrelserne

Sekretariatet bistår endvidere de lokale kredsbestyrelser i forbindelse med behandlingen af salærklager.

nyhedsbrev

Endelig udarbejder sekretariatet et nyhedsbrev til kredsbestyrelserne. I nyhedsbrevet gives generel orientering særligt inden for området behandling af klagesager over advokater. Nyhedsbrevene indeholder for eksempel meddelelser om praksis i nævnet ud over det, der kan læses i ADVOKATEN. Oplysninger om procedurer i forbindelse med sagsbehandlingen, meddelelser om arrangementer af særlig interesse o.s.v.

8. Udvalget sager

Samarbejde med andre erhvervsgrupper

Kendelse af 6. maj 1999 - j.nr. 02-0410-98-1085

En køber X af en fast ejendom rettede henvendelse til advokat A og bad om assistance i forbindelse med handlen. A oplyste herefter ejendomsmægleren om, at han repræsenterede køber. Ejendomsmægleren svarede, at hvis A skulle være købers advokat, så kunne X ikke købe ejendommen, idet det skulle være advokat B, med hvem mægleren havde et nært samarbejde, der skulle være advokat for køber. A rettede herefter henvendelse til B og orienterede ham om, hvad der var sket forud, ligesom han meddelte B, at X ønskede, at A skulle repræsentere ham. A gentog skriftligt over for B, at A repræsenterede X. I et brev til A meddelte B, at han kunne forstå, at X ønskede at benytte B i forbindelse med handlen. A kontaktede påny B med meddelelse om, at X ønskede at benytte A. A anmodede samtidig B om at udlevere de sagsbilag, som han havde modtaget fra ejendomsmægleren. B fremsendte ikke disse bilag. A kontaktede herefter sælgeren af ejendommen, der var et dødsbo.

Sælgers repræsentant oplyste på A's forespørgsel, at han ikke på noget tidspunkt havde meddelt, at X ikke kunne erhverve ejendommen, såfremt A repræsenterede ham i forbindelse med handlen. A skrev påny til B og fastholdt, at han repræsenterede X. X underskrev herefter en erklæring om, at han ønskede A som sin advokat. Denne erklæring blev fremsendt til både B og ejendomsmægleren. B nægtede fortsat at udlevere de dokumenter, som han havde modtaget.

Herefter meddelte ejendomsmægleren X, at han betragtede handlen som misligholdt, og at ejendommen ville blive solgt til anden side, såfremt mægleren ikke inden for to dage havde

modtaget en skriftlig tilkendegivelse om, at en anden repræsenterede X. A fastholdt skriftligt over for mægleren, at han repræsenterede X. Umiddelbart herefter blev ejendommen solgt til anden side. Den ny handelsaftale var udformet således, at det var B, som skulle repræsentere de nye købere. A stævnedes på vegne X dødsboet med påstand om, at dødsboet skulle anerkende salget til X, og stævningen blev lyst rådighedsindskrænkende på ejendommen. Dødsboet tog bekræftende til genmæle. Efter nogle forhandlinger overtog X ejendommen.

Advokatnævnet udtaler:

“Henset til at [advokat B] var vidende om, at han ikke skulle repræsentere køberen af den pågældende ejendom - [X] - og ikke ville aflevere de modtagne papirer til X's advokat, [advokat A], samt ligeledes henset til, at [advokat B] påtog sig at repræsentere køber i forbindelse med den efterfølgende handel vedrørende den i sagen omhandlede ejendom, findes [advokat B] groft at have tilsidesat god advokatskik”. Advokat B pålagdes en bøde på 10.000 kr.

Mangelfuld rådgivning til klient

Kendelse af 17. juni 1999 - j.nr. 02-0301-98-0894

Personen X rettede i 1992 henvendelse til en advokat med anmodning om bistand i anledning af økonomiske problemer i forbindelse med flere arrangementer i anpartsprojekter og kommanditselskaber. Et af selskaberne udtog herefter stævning mod X med påstand om betaling af 120.000 kr. Advokaten repræsenterede X under retssagen og ansøgte om fri proces, hvilket blev afslået i begge instanser. Ved dom af november 1995 pålagde byretten X at betale 120.000 kr. til selskabet, idet retten bl.a. lagde vægt på, at X var bundet af anpartstegningen, og at han ikke havde fremsat sine indsigelser mod tegningsaftalen rettidigt. Advokaten ankede dommen til landsretten, der ved dom af marts 1998 ligeledes pålagde X at betale 120.000 kr til selskabet. Landsretten lagde bl.a. vægt på, at X først i duplik, fremlagt i februar 1994 havde gjort gældende, at anparterne, der blev tegnet i december 1988, var købt på grundlag af forkerte og vildledende oplysninger. X havde således ved manglende indsigelser i mere end 5 år mistet muligheden for at hæve tegningsaftalen. Advokaten afregnede honoraret for landsretssagen med 38.400 kr. excl. moms. Advokatens samlede salær for sagen udgjorde 47.600 kr. excl. moms. Kredsbestyrelsen godkendte ud fra en samlet vurdering af sagen, herunder det opnåede resultat, advokatens salær i sin helhed.

Advokatnævnet udtaler:

“Ved Højesterets dom af 10/12 1992, jfr. Ugeskrift for Retsvæsen 1993.126H, er det fastslået, at selv berettigede indsigelser mod oplysninger i salgsmaterialet vedrørende tegning af anparter i et publikumskommanditselskab fortabes, hvis indsigelse ikke gøres gældende indenfor den forholdsvis korte frist, der må gælde i et selskabsretligt forhold som det foreliggende. I sagen var anparten tegnet i december 1981, og anpartshaveren havde forholdt sig passiv indtil i hvert fald 1986. Fra og med duplikken [af februar 1994] for [byretten] gjorde X som sit hovedsynspunkt til støtte for frifindelse og ophævelse af tegningsaftalen af december 1988 gældende for byretten og landsretten, at tegningsaftalen var uforbindende på grund af forkerte og vildledende oplysninger i udbudsmaterialet. Det måtte på grundlag af Højesterets dom af 10/12 1992 påhvile [advokaten] at orientere X om, at hans anbringende om, at kontrakten var uforpligtende på grund af vildledende og fejlagtige oplysninger i salgsmaterialet, formentlig måtte anses for udsigtsløst, og at der derfor var en meget betydelig risiko for at tabe sagen. Nævnet lægger til grund, at en sådan orientering ikke fandt sted. Nævnet finder herefter, at [advokaten]s arbejde fra udarbejdelse af duplik for byretten har været uden værdi for X. Salæret på 47.600 kr. excl. moms nedsættes herefter skønsmæssigt til 10.000 kr. excl. moms. Det pålægges [advokaten] at tilbagebetale et eventuelt for meget oppebåret salær med tillæg af sædvanlig procesrente fra datoen for beløbets modtagelse, til tilbagebetaling sker”.

*Ejendomsmægler for sælger og advokat for køber i sammesag
Kendelse af 26. oktober 1999 - j.nr. 41-104-97-10*

En advokat drev på samme adresse virksomhed som henholdsvis advokat i eget navn og ejendomsmæglervirksomhed under advokatens eget navn med tilføjelse af "Ejendomme". Han fik til opgave som ejendomsmægler at sælge en ejendom for et dødsbo og forestod underskrift på formidlingsaftalen. Ved købsaftale af 26.06.1997 blev ejendommen solgt, og efter købsaftalens underskrivelse opfordrede køberne advokaten til at berigtige handlen, hvorefter han udarbejdede skøde og tinglyste dette. Køber konstaterede efter indflytningen, at trægulvene gav sig og måtte som følge heraf lægge cementgulve i stedet for. Af tilstandsrapporten vedrørende ejendommen fremgik, at trægulvene gav sig ved belastning, og på grund af tilstandsrapporten og en af dødsboet ønsket ansvarsfraskrivelsesklausul kunne køber ikke anlægge en mangelssag mod boet.

Advokaten havde for berigtigelsen beregnet sig et salær på kr. 4507,50 excl. moms. Han havde ved beregningen af salæret lagt de tidligere gældende salærtakster til grund med fradrag af 25%. Rabatten på de 25% afspejlede efter advokatens opfattelse den del af det takstmæssige salær, der vedrørte rådgivningen.

Advokatnævnet udtaler:

"Vedrørende adfærdsklagen:

Samtlige medlemmer bemærker:

Advokatnævnet har kompetence til at påkende, om en advokat, der også er ejendomsformidler, har tilsidesat god advokatskik ved overtrædelse af lov om omsætning af fast ejendom.

[Advokaten] har ved udformningen af faktura af 15. juli 1997 givet udtryk for, at salæret er baseret på gældende salærtakster. Da der ikke længere gælder sådanne takster, er denne fremgangsmåde ikke i overensstemmelse med god advokatskik.

Herefter bemærker 11 medlemmer:

Vi lægger til grund, at handlens efterfølgende berigtigelse alene var af ekspeditions-mæssig karakter, jf. herved § 14 i lov om omsætning af fast ejendom. [Køberne] har da heller ikke søgt - eller fået - rådgivning hos [advokaten]. Der var endvidere ikke for [advokaten] på daværende tidspunkt grundlag for at antage, at parterne havde modstående interesser. Vi bemærker i denne forbindelse, at det, som [køberne] har anført om manglende rådgivning om ejerskifteforsikring, ikke kan tillægges afgørende betydning, da det - som nævnt i klageskrivelsen af 18. september 1997 - fremgik af tilstandsrapporten, at trægulvene gav sig ved belastning, jf. herved § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom. Under disse omstændigheder finder vi, at det forhold, at [advokaten] berigtigede den handel, han havde formidlet, ikke i sig selv er en tilsidesættelse af god advokatskik.

Det er herefter et spørgsmål, om køberne er blevet vejledt i overensstemmelse med § 15 i lov om omsætning af fast ejendom. § 15 lyder således:

" § 15. Ingen må være formidler for begge parter i samme handel.

Stk. 2. Såfremt en part ikke bistås af egen rådgiver, skal formidleren for den anden part rådgive den pågældende om behov og mulighed for at søge sådan bistand."

Det fremgår af forarbejderne til § 15 (betænkning nr. 1241/1992 s. 63 og Folketingstidende 1992-1993 tillæg A, sp. 7749), at bestemmelsen i stk. 1 ikke indebærer, at en formidler med salgsoptag ikke må medvirke til at afslutte en bindende aftale, selv om køber vælger ikke at have egen rådgiver, men at bestemmelsen forhindrer, at formidleren i denne situation optræder som rådgiver for køberen om punkter, hvor parterne har modstående interesser. Formålet med stk. 2, der blev indsat under Folketingets behandling, er at styrke varetagelsen af især købers interesser. Ifølge Erhvervsudvalgets betænkning fastslår reglen "en henvisningspligt for formidlere, såfremt en part ikke bistås af egne rådgivere. Der er alene tale om en pligt til at påpege et rådgivningsbehov og således ikke en pligt til faktisk at engagere en rådgiver." (Folketingstidende 1992-1993 tillæg B, sp. 1947).

Der må i et tilfælde som det foreliggende, hvor [advokatens] ejendomsmæglerfirma henviser til [advokatens] advokatfirma med henblik på den ekspeditions-mæssige berigtigelse af

handlen, påhvile formidleren en pligt til klart at rådgive køber om adgang til og behov for at søge egen bistand og sikre, at køberen ikke fejlagtigt går ud fra, at advokaten er købers rådgiver. [Køberne] har bestridt, at de har fået sådan rådgivning, og det må herefter påhvile [advokaten] at bevise, at rådgivningen har fundet sted. Vi finder, at oplysningerne fra [advokaten], der ikke selv har mødt køberne, og indholdet af pkt. 17 i standardaftalen ikke er tilstrækkelig i så henseende. Vi lægger herefter til grund, at § 15, stk. 2, i lov om omsætning af fast ejendom ikke er overholdt. [Advokaten] har derfor tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126.

Nævnet har ikke tidligere haft lejlighed til at udtale sig om det nærmere indhold af vejledningspligten efter lov om omsætning af fast ejendom § 15. Vi finder derfor, at [advokaten] for denne overtrædelse samt for udformningen af fakturaen bør tildes en advarsel.

5 medlemmer udtaler:

Vi finder, at [advokaten] ved sin bistand til både sælger og køber i ejendomshandlen har overtrådt retsplejelovens § 126, jf. herved regler om god advokatskik pkt. 2.1 om uafhængighed og pkt. 3.2.2 om rådgivning af flere klienter i tilfælde af interessekonflikt mellem disse. Vi finder videre, at [advokaten] har tilsidesat god advokatskik ved overfor [køberne] at lade sin ydelse fremstå som og afregne som en almindelig advokatydelse, uanset at dette ikke var tilfældet. Det er efter vores opfattelse herefter ikke nødvendigt at tage stilling til, om han tillige har overtrådt vejledningspligten efter § 15 i lov om omsætning af fast ejendom. Overtrædelse af § 15 i lov om omsætning af fast ejendom straffes med bøde, jf. § 32, stk. 1. Vi stemmer for at pålægge [advokaten] en bøde på 2.500 kr for disse overtrædelser samt for udformningen af fakturaen.

Vedrørende salærklagen:

11 medlemmer udtaler:

[Advokatens] arbejde vedrørende berigtigelse af handlen har ikke indeholdt rådgivning, men fortrinsvis bestået i udarbejdelse af skøde på grundlag af aftalen og i tinglysning af skødet. Under hensyn hertil og til, at han også var formidler af handlen, finder vi, at han alene er berettiget til et arbejdsvederlag, som skønsmæssigt fastsættes til 3.500 kr. excl. moms.

5 medlemmer udtaler:

Under henvisning til det, vi har anført vedrørende adfærdsklagen, må bistanden anses for værdiløs. Vi stemmer derfor for at stadfæste kredsbestyrelsens afgørelse om bortfald af salæret."

Resultatet blev således, at advokaten fik en advarsel, og salæret blev nedsat.

Udvalgsarbejde som led i advokatvirksomhed - ytringer

Kendelse af 29. juni 1999 - j.nr. 02-0401-98-0466

Et idrætsforbund nedsatte et udvalg til behandling af klager over alvorlige overtrædelser af forbundets reglement og til at afgive indstillinger om eventuelle sanktioner. Udvalget, der ifølge forbundet var sammensat, så det rådede over den fornødne sagkundskab, havde en advokat som formand. Ingen af medlemmerne var lønnet af forbundet, men de modtog mødediæter og transportgodtgørelse. Efter undersøgelse af en konkret sag mod en 14-årig idrætsudøver og hendes træner, skrev advokaten til forbundet, at udvalget anså det for bevist, at der havde fundet en overtrædelse af reglerne sted. Det blev samtidig indstillet, at træneren fik et års karantæne, og at idrætsudøveren fik en advarsel. Brevet var skrevet på advokatkontorets brevpapir, idet udvalgets navn dog var angivet nederst på brevpapiret. Forbundets amatør- og ordensudvalg, som advokaten også var medlem af, idømte herefter ved kendelse træneren karantæne og idrætsudøveren en advarsel. Afgørelsen blev af træneren indbragt for Danmarks Idræts-Forbunds amatør- og ordensudvalg, der frifandt træneren. Ifølge en senere avisartikel i Berlingske Tidende gav advokaten udtryk for, at han aldrig havde været i tvivl om, at træneren var skyldig. I en artikel i Politiken nævnes det, at advokaten

personligt er overbevist om, at overtrædelsen har fundet sted, fordi idrætsudøveren havde indrømmet det. Advokaten var i artiklen citeret for at have sagt: "En 14-årig pige finder ikke på den slags, men de voksne, der medvirkede til det, er gået fri, og det mener jeg er sket på falske forklaringer".

Advokatnævnets bemærkninger:

9 medlemmer udtaler:

"[Udvalget] havde til opgave at behandle klager over [overtrædelse af reglerne] og afgive indstilling om evt. sanktioner. Udvalget var sammensat, således at fornøden sagkundskab var til stede, herunder juridisk fagkundskab i kraft af [advokaten]s deltagelse. På denne baggrund har [advokaten]s arbejde for udvalget efter vores opfattelse været et led i hans advokatvirksomhed og således omfattet af retsplejelovens § 126, stk. 1. Dette resultat støttes af, at han anvendte sit advokatbrevpapir ved indstillingen til [forbundet]. [Advokaten]s udtalelser til Berlingske Tidende og Politiken i anledning af [forbundet]s kendelse må anses for at være afgivet i forbindelse med hans hverv som formand for udvalget og er således omfattet af § 126, stk. 1. Vi finder derfor, at Advokatnævnet er kompetent til at påkende [advokatens] udtalelser.

7 medlemmer udtaler:

[Advokatens] ulønnede formandserhverv i [udvalget] kan ikke sidestilles med udøvelse af advokatvirksomhed, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1. [Advokaten] er af [forbundet], som han er medlem af, blevet udpeget som formand for udvalget, og det er i den egenskab, han har udført sit arbejde i udvalget.

Det kan ikke tillægges særskilt betydning, at [advokaten] har anvendt sit advokatfirmas brevpapir ved indstillingen til [forbundet], der har udpeget ham som formand for udvalget. Da forholdet heller ikke ses at være omfattet af retsplejelovens § 126, stk. 4, stemmer vi for at afvise klagen i medfør af § 9, stk. 2, 2.pkt., i bekendtgørelse nr. 283 af 22. juni 1983 om Advokatnævnets virksomhed.

Afgørelsen vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt udtalelserne er afgivet som led i [advokatens] virksomhed som advokat, træffes efter stemmeflertallet, og udtalelserne kan derfor påkendes af Advokatnævnet.

Herefter udtaler samtlige medlemmer:

Ved Danmarks Idræts-Forbunds amatør- og ordensudvalgs kendelse....blev [træneren] frifundet. Alligevel tilkendegav [advokaten], der havde deltaget i sagens behandling i en tidligere instans, ved sine udtalelser til Politiken, at frifindelsen skyldtes falske forklaringer. I hvert fald for så vidt angår denne udtalelse har [advokaten] tilsidesat god advokatskik..."

Advokaten tildeltes en irettesættelse.

Frakendelse for grov tilsidesættelse af advokatpligterne

Kendelser af 10. marts 1999 - j.nr. 41-201-95-253 - j.nr. 02-0401-98-0748

Advokaterne A og B etablerede i 1993 et samarbejde om repræsentation af kommanditister, som ønskede at blive frigjort for deres kontraktlige forpligtelse over for kommanditselskaberne. Advokaterne annoncerede i dagspressen efter kommanditisterne med henblik på anlæggelse af retssag mod kommanditselskaberne.

Det store antal kommanditister, som reagerede på annoncerne, blev af advokaterne stillet i udsigt, at de ville blive parter i et sagsanlæg mod kommanditselskaberne ved Sø- og Handelsretten. Advokaterne understregede over for kommanditisterne, at det var nødvendigt at tilslutte sig retssagen, og at tilmelding skulle ske forholdsvis hurtigt for at undgå indsigelser om passivitet eller forældelse.

I tillid hertil tilmeldte et betydeligt antal kommanditister sig og indbetalte 4.500 kr. pr. anpart til advokaterne. Tilmeldingerne sket hovedsageligt i perioden september 1994 til juni 1995. For et stort antal kommanditister blev der imidlertid ikke udtaget stævning, selv om de havde tilmeldt sig og betalt. Det blev af Advokatnævnet lagt til grund, at disse stævninger på

tidspunktet for sagens behandling fortsat ikke var udtaget.

Sagerne mod de to advokater blev behandlet sammen, men nævnet afsagde en kendelse for hver af de to advokater.

For begge advokaterne fastslog Advokatnævnet, at da der var tale om langvarig undladelse af sagsanlæg for et stort antal klienter trods modtagen betaling, forelå der en grov tilsidesættelse af god advokatskik.

Vedrørende salærdebiteringerne fra de to advokater lagde Advokatnævnet til grund, at de ikke foregik i takt med arbejdets udførelse, men i takt med indbetalingerne fra klienterne.

Endvidere indgik det i nævnets bedømmelse af a contosalærernes rimelighed, at der forestod et meget betydeligt arbejde, før sagens førelse i 1. instans var færdig, og at debiteringerne indebar, at der end ikke syntes at have været penge tilbage til betaling af retsafgift til det forudsatte antal stævninger.

Advokatnævnet fastslog således for en stor del af forholdene, at advokaterne ikke havde udført arbejde, der kunne berettigede de foretagne a conto salærafregninger. Nævnet fandt, at der var tale om en grov tilsidesættelse af god advokatskik.

Advokatnævnet fandt endvidere begge advokater skyldige i at have debiteret salærer uden at underrette de enkelte klienter herom. Nævnet fastslog, at den skjulte salærberegning havde haft et meget betydeligt omfang såvel absolut som set i forhold til den enkelte klients indbetaling. Nævnet betegner derfor forholdet som groft.

Udover de nævnte forhold fandt nævnet advokat A skyldig i en række andre overtrædelser af god advokatskik.

Begge advokater blev frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre.

Kendelsernes præmisser vedrørende sanktionen er i vidt omfang enslydende. Advokatnævnet udtaler om sanktionen i sagen mod advokat A:

8 medlemmer af nævnet bemærker:

Som oven for nævnt må overtrædelserne af god advokatskik i forhold anses for grove. Ved bedømmelsen af, om de udviste forhold giver grund til at antage, at [advokaten] ikke for fremtiden vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde, jf. retsplejeloven § 147 c, stk. 3, lægger vi vægt på forholdenes karakter, på at de har strakt sig over længere tid, og på at [advokaterne] i forholdene..... - uanset modtagen betaling og kendskab til manglende sagsanlæg - fortsat ikke har sørget for, at sagerne blev anlagt. Vi stemmer derfor for, at [advokaterne] frakendes retten til at udøve advokatvirksomhed indtil videre.

1 medlem bemærker:

Jeg er enig med flertallet i, at betingelserne for frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed er opfyldt. Jeg finder imidlertid, at der er grund til at antage, at [advokaten] efter en kortere frakendelsesperiode vil være i stand til at udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde. Jeg stemmer derfor for frakendelse i 2 år.

1 medlem bemærker:

Jeg er enig med flertallet i, at der er tale om grove tilsidesættelser af god advokatskik. Ved bedømmelsen af, om forholdene giver grund til at antage, at [advokaten] ikke for fremtiden vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde, lægger jeg vægt på, at disse forhold nu ligger nogle år tilbage, og at [de] i den efterfølgende periode har drevet advokatvirksomhed. Jeg finder herefter, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed og stemmer for at pålægge [advokaten] en bøde på 200.000 kr.

Begge kendelser blev på begæring af advokaterne indbragt for Østre Landsret. Landsretten har stadfæstet kendelsen for så vidt angår advokat B, idet han under sagens behandling i landsretten tog bekræftende til genmæle. Sagen mod advokat A verserer fortsat i landsretten. Der er i kølvandet på frakendelsessagerne i nævnet behandlet en række salærklager over de pågældende advokater. I en stor del af de afsagte kendelser har nævnet bestemt, at advokaterne helt eller delvist skal tilbagebetale de indbetalte a contosalærer.

9. Statistik

Advokatnævnet har i de senere år mærket en ændring i sagernes karakter. Nævnet har i stigende omfang behandlet komplicerede sager og juridiske problemstillinger. Samtidig har der vist sig en tendens til stigning i antallet af frakendelsesager.

Baggrunden for disse ændringer er ikke mindst Advokatrådets skærpede indsats mod advokater, som gentagne gange tilsidesætter advokatpligterne. Desuden har nævnet afstukket nogle retningslinier, der gør det muligt for Advokatrådet i videre omfang end tidligere at indtræde i verserende klagesager med påstand om frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Det høje niveau for antallet af klager fra privatpersoner, som blev nået i 1997-1998, har holdt sig i beretningsåret.

Disse forhold har medført en større aktivitet i nævnet end tidligere. En af de mærkbare ændringer er, at der i beretningsåret er afholdt betydeligt flere møder i nævnet end normalt.

Nr. 1: Kurver. Statistikken viser antallet af indkomne klager fordelt på salær og adfærd i forhold til tidligere år. Endvidere viser den antallet af afsagte kendelser fordelt på salær og adfærd.

Nr. 2: to søjlediagrammer (et for salær og et for adfærd), der viser fældende kendelsers fordeling på 5 hovedsagsområder.

Nr. 3: sagsbehandlingstiden vist i et søjlediagram.

Nr. 4: statistikken viser, hvad der er sket med de indkomne klager i beretningsåret. Vises i en lagkage.

Nr. 5: statistikken viser antallet af afsluttede sager i beretningsåret, fordelst på tre kategorier: henlagte sager, afviste sager og kendelser. Vises i lagkage.

Nr. 6: statistikken viser nævnets ændring eller stadfæstelse af kredsbestyrelsesafgørelser i salærsager. Vises som søjlediagram.